TEOZOFSKI RADNIK

Br.4 Zagreb Godina 1946

OVAJ JE BROJ TEOZOFSKOG RADNIKA POSVEĆEN NAŠOJ MILOJ I DRAGOJ SESTRI LIZI, PRETSJEDNICI TEOZOFSKOGA DRUŠTVA.

SADRŽAJ:

Nastavak sa stranice 20

hoće niti može da se odvoji, ne može da ikoga i išta napusti i zato ostaje uz nas i s nama.

A ni mi je ne možemo izgubiti osim ako se odvojimo od zajedničke stvari, od nje i od nas samih i ako se jedni od drugih odvojimo, osim ako se svaki za sebe i u sebe povuće.

Za to ne tugujemo i ne treba da tugujemo, niti da žalimo sestru Lizu, koja je samo oslobodjena spona, tereta i utega, koji su joj otežavali plivanje i let, razlivanje energije i delanje, a ne treba da žalimo ni nas s tog gubitka, ako budemo svjesni onoga čega je ona bila svjesna : sveprisustva i svejedinstva po kojemu ćemo osjećati i njeno stalno prisustvo i neposredni utjecaj, ako ćemo istinskije, dublje i snažnije osjećati ono što je kao suštinu cjele Kristove nauke zapamtio prestari Presbiter Ivan:

- Djeco, ljubite jedan drugoga,

i ono što je sestra Liza govorila:

- budimo jedno, neka bude sve jedno, uvijek jedno.
- Ovako mi jezapovjedi Gospodin, ..., reče Presbiter Ivan.
- Ovako su Oni rekli, ...govorila je sestra Liza.
- I to je dovoljno, ako se izvršuje.

Mir nama.

Sestra Liza medju nama......

Bgd.8.VI.1946.

Milan Marjanović.

Draga braćo i sestre !

Dne 6.juna 1946 godine preminula nam je naša draga i mila Pretsjednica,sestra Jelisava Vavra. U prvom času je ova vijest svakoga nas potresla,svaki nas je osjetio neku prazninu kao dijete,kada mu umire majka.Medjutim,ta praznina je bila samo prividnost,ta praznina bila je prelazna točka u novi život.Zar to nije svaki Vas osjetio? Zar nije u svakome Vas od tada snaga i predanost za visoki ideal Društva podvostručena? Zar nije svaki Vas prožet novom snagom,koju do tada možda nije ni poznavao? Zar nije svaki Vas prožet tom snagom osjetio čas odluke,da se zavjetuje snažnije proraditi na UZVIŠENOM IDEALU BRATSTVA? Zar Vam njena smrt nije donijela DOŽIVLJAJ SVEOPĆEG BRATSTVA, za kojega je ona darovala svoj život?

Braćo i sestre,BRATSTVO nije iluzija,niti je samo ideal.BRATSTVO je doživljaj POTPUNOSTI,koja se ispoljuje u LJUBAVI,kao ljepota života.Njezin nesebičan život udario je temelje za sretniju budućnost naše zemlje. Njezina neizmjerna i nesebična ljubav za IDEAL ljudskog napretka omogućiti će nam,da titraji naše ljubavi prema njoj i prema IDEALU LJUDSKOG NAPRETKA dodiruju njene titraje,te je tako možemo sačuvati medju nama.Mi znamo značajku njenog rada i ta značajka jest njena oporuka,koju nam ostavlja da je razvijemo kao baštinu onako snažno i moćno,lijepo i radosno, kako je to ona pokretala.Prema tome nas sestra Liza zadužuje zavjetom,da ćemo njeno započeto djelo nastaviti nesebično i radosno onako,kako nam je to pokazala. Zato će nam ostati uspomena na nju sveta.Njezin rad,njezin čist i sveti život će nam biti primjer.Bila je prva medju prvima u zemlji i za to će se je i ova zemlja uvijek siječati sa poštovanjem.

Primite,draga braćo i sestre,ovu vijest kao vijest radosti i ljubavi u kojoj se ispoljuje njena prava ljepota

Vaš brat Piltaver Alojz.

L I Z I N Š A P A T.

Srce moje čuje šapat blagi
Lizin glas i Lizin smiješak dragi
Lizin dodir,kad preko ramena
Nježno klizi fina ruka njena.

Lizo moja,posestrimo mila
Povezana s Tobom ja sam bila.
Ne ja samo - svi smo mi to sada
Snagom Tvojom jače ne ikada.

Tko bi Tebe opisao Lizo ?
Tko bi sve vrline Ti nanizo?
Zar bi mogli to obični ljudi
Čekajuć'da svijest im se probudi?

O ne Lizo,nitko neće moći
Uskim,strmim putem s Tobom poći.
Zlatnim uspet se Stepenicama
Prekoračit, Prag Svetoga Hrama.

Lizo draga,živa i sad jesi
Iako u tijelu više nijesi,
Ovdje među nama, s nama živiš
I možda se skladu našem diviš?

"Eto tako moralo je biti!"
Čujem glas Tvoj, kako k nama hiti:
"Braćo moja, složite se svi Vi
I budite jedno u Cjelini!

Sljubite se kao prava braća,
To će moga rada biti plaća.
Nikad za se ništa nisam htjela,
Bit će da to nisam više smjela.

Za sve Vas, Vi braćo moja mila,
Radosna u srcu sam radila,
Stoga sada ovdje s Vama jesam
I za Vaša srca mrtva nijesam.

Tako čuje srce moje Lizu
I osjeća njenu DUŠU blizu.
Lizo naša, TI SVIJETLO u tami
Mi se stog ne osjećamo sami!

u ljubavi i odanosti
Tvoja sestra Frida.

" LJUBAV SAMO LJUBAV "

Ovo je moja zapovijed, da se ljubite medju sobom, kao što sam ja ljubio vas. Od ove ljubavi nitko veće nema, da ako položi život svoj za prijatelje svoje."
/Ev. Ivan, Gl. 15, 12-13/

I.

Kada sam u četvrtak 30. svibnja 1946. na dan proslave završetka Teozofske Proljetne Škole došao u društvene prostorije, pozdravila me je naša Predsjednica kao uvijek, kao i svakoga nasmijana, prijazna, vedra i ljubezna nježnim riječima: " Zdravo dušo! "

Za vrijeme programa pojavila se je pred nama još jednom i to posljednji puta u ovom svom životu. Došla je kao uvijek lagano tihim skoro nečujnim korakom. Mirno i skromno zauzela je govorničko mjesto izmedju glasovira i katedre. U ruci je držala mali stručak rumenih mirisavih šumskih jagoda kao simbol ljubavi.

Smješila se... Bila je zadovoljna i sretna... To se je očitovalo u njenom stavu, u njenim očima, u njenom sjajnom pogledu i u njenom licu, koje je pored vedrine odavalo dostojanstvenu uzvišenost i ozbiljnost te važnost današnje proslave.

Neko je tajanstveno svijetlo gorjelo u njenim očima i obasjavalo je njeno lice posebnim sjajem. Ona je nas u taj čas voljela više nego ikada, te nas je grlila tim naročitim pogledom i ljupkim smješkom, srdačno i prijazno, toplo i iskreno kao svoju malu djecu.

I uvijek je to tako kod nje bilo jednako toplo, nježno i snažno. Uvijek je svakog tako susretala. No, mi često nijesmo bili sposobni ili nijesmo htjeli, da to zapazimo, da to osjetimo i da shvatimo onu dubinu njenih plemenitih i uzvišenih težnja i osjećaja, koje su uvijek plamsale u njenom srcu i u njenom pogledu prema nama svima. A taj njen pogled u zadnjem razdoblju njenog života i rada imao je naročiti zvjezdani sjaj i posebni, duboki i blagi značaj.

Počela je da govori. A prve su joj riječi bile: "Samo Ljubav..." I dalje je ona razvijala svoj govor sa velikom predanošću, snažno, zanosno i požrtvovno, jer je govorila o čistoj Ljubavi. Rekao bih skoro, da nije to ona govorila... to je pjevala njena duša, to je zvonilo njeno razdragano srce: "Ljubav, samo Ljubav!"

Jest ! To je njezina duša kao najdivnija zlatna harfa snažnim i zračajućim akordima odzvanjala dvoranom, izvijala i ponavljala posljednji puta glavnu melodiju svog čitavog života: " Ljubav i s a m o Ljubav, moja Braćo!

I tko bi pomislio, da je to posljednji naročiti plamen njenih očiju, koji je godinama razvedrivao i pokretao naše duše i naša srca, da nas ova golema vatra njenih riječi posljednji puta nadahnjuje, te poput čelika sljubljuje i u Ljubavi sjedinjuje naša srca.

I tko bi pomislio, da ona posljednji puta tim svojim plamenom čiste Ljubavi rasvjetljuje pred nama naš daleki put, rastjeruje tminu i teške oblake i dokučuje srcem svojim Svijetlost Sunca iz nebeskih visina samo za to, da se mi na tom Putu ne spotaknemo, da se ne pozlijedimo, da nam lakše procvatu naše ruže, te da nam brže dozore mirisave jagode na Putu naše Ljubavi.

I tko bi pomislio, da to ona nama posljednji puta sipa te blistave dragulje svoje velike, biserne Ljubavi, kojom je ljubila sve nas mnogo i mnogo više, nego što smo to mi mogli da činimo u odnosu prema njoj i prema braći našoj.

I tko bi pomislio, da nas eto ona posljednji put doziva, poziva i moli željom čitavog svog bića, da samo u Ljubavi sjedinjeni i zbratimljeni podjemo svijetlom Stazom Duha i da se kroz to dovinemo onoj Čistoći, onoj Radosti, onom Miru, onoj Ljepoti te onoj velikoj Ljubavi i čistom Bratstvu, o čemu nam je toliko mnogo puta govorila i ponavljala, a eto i taj put nas sokolila riječima:"Ljubav, s a m o Ljubav, moja Braćo!"

I tko bi pomislio, da je to bila njena posljednja glazba, da je to bio njen posljednji veličanstveni Finale simfonije njenog života, da su to bili završni akordi njene Ljubavi.

I tko bi pomislio, da je to bila njena posljednja pjesma, da je to bio njen posljednji veliki govor, da je to bila njena b a š t i n a, koju nam je posljednji put predavala, koju nam je dari darivala u simboličkom mirisu zrelih i rumenih jagoda, da je to njena posljednja o p o r u k a, na koju je stavila svoj vječni, neizbrisivi, zlatni potpis svoje velike predanosti, svoje nenadmašive požrtvovnosti i svoje divne Ljubavi u trajnom odricanju i u neumornom služenju duž 25 godina za dobro naše, za dobro našega društva, za dobro našeg naroda, za dobro čovječanstva.

II.

U ponedeljak 3.lipnja 1946. bio je nastavak završetka Z.P. Škole i naša Predsjednica, naša draga sestra Liza bila je medju nama. Opet skromna, tiha i mirna, kao da se u njenoj nutrini ništa naročito ne zbiva. Zauzela je mjesto u predzadnjem redu u samoj sredini, što inače nije bio njen običaj. Njeno mjesto bilo je obično u kutiću kraj ormara, a najradije je ostajala naslonjena uza zid u hodniku kraj vratiju.

Svi smo bili još pod snažnim i krasnim dojmovima minule svečanosti. Tišina u dvorani odzvanjala je još titrajima prošlog četvrtka. Sve je bilo još tu. Od prvog do zadnjeg glazbenog akorda, od prve do zadnje riječi. Svaki pogled, svaka misao, svaki osjećaj, svaki smješak, uopće sva predanost čitavog rada one nezaboravne

završne večeri bila je još tu.

Još se je snažno širio miris onih rumenih jagoda Ljubavi - one Ljubavi, koja se je one divne večeri u golemim valovima prelijevala uzajamno iz srca govornika u srca slušača, one ljubavi, koju je posljednji puta opjevala naša Liza i kojom je ona uzdigla i sljubila sva naša srca još jače i još čvršće nego do onda.

Pod tim dojmovima i u toj atmosferi nastavili smo danas. Pomno je ona pratila sa prisutnom braćom svaki akord glazbe i svaku izgovorenu riječ. Promatrao sam ju i vidio kako se smiješi, kako je zadovoljna i kako odobrava. Točno sam vidio, kako se sjaju njene oči, kako plamsa u njima neko posebno svijetlo, kako iz tih njenih očiju iztitrava naročiti sjaj, koji se je srdačnim i blagim bljeskovima širio u svim pravcima, kud god je pogledala, te je činio kao da je ona bila u tom svom svijetlu za jednu glavu uzdignuta iznad sviju.

Ovaj sastanak bio je obilježen bez sumnje posebnom atmosferom, takovom atmosferom, koju je svaki prisutni apsolutno osjetio, a možda i doživio.

Nad čitavim je radom ovog sastanka vladala neizrecivo snažna tišina. Neka se je čudna snaga prelijevala u toj zaista pojačanoj tišini, tako da je u njoj svaki govor, svaka izgovorena riječ, pa i glas svakog govornika nosio posebno obilježje, posebni ton, posebnu boju i neki posebni titraj. U govorima se je isticala posebna misao: "Svršetak ne postoji. Tamo gdje je svršetak - zapravo je početak i život se dalje nastavlja."

I glazba je na posve drugi način dirala srce i dušu. Tonovi violine i akordi glasovira nekako su drugačije zvučali, kao da su se sljubili i sjedinili i kao jedna duša pjevali i dokučivali neku nedohvatljivu čežnju, te dozivali nešto tako nedokučivo divno i lijepo, a istodobno dodirivali su i preljevali nešto tako tužnoga, da je to zaista teško shvatiti i razumjeti, što se je i zašto se je to sve tako odigravalo u ljepoti i u tišini te večeri.

Svjetlucava tišina titrala je i sve jače mirisom svojim prodirala u dubinu duše, zahvatala je u sve njene osjećaje, istančavala je i uzdizala čitavu nutrinju nekim neizrecivo nježnim blaženstvom, a istodobno je sve to ispreplitala nekom tužnom, neshvatljivom boli.

A kada je glazba prestala, posve jasno se je očitovalo, da smo svi titrali u jednom te istom akordu, da nas je sve prožimao jedan te isti osjećaj, da smo se svi nalazili usred jednog plamena neke nevidljive vatre, da smo svi kao jedan plovili i lebdjeli u toj divnoj i neshvatljivoj tišini, punoj svijetla.

Nitko se nije micao sa svoga mjesta. Skoro nije ni disao. Vladala je samo tišina i njena svijetlost. Svaki je nešta proživljavao, nešta doživljavao ili ćutio možda nešta neshvatljivo, nerazumljivo i bolno u svome srcu.

Okupljeni oko naše Predsjednice svi smo bili sljubljeni s njom kao jedno, svi smo bili obuhvaćeni u nevidljivom zagrljaju, svi smo bili nasmijani, svi smo bili sretni, svi smo bili blaženi, jer je medju nama, jer je s nama i u nama bila još naša draga Liza.

Ali kako smo bili sjedinjeni u onoj nekoj neizrecivoj radosti i ljepoti, svi smo se nalazili i u onoj nedokučivoj i neshvatljivoj nekoj tužnoj boli, koja kao da je nadopunjavala i kolorirala na svoj posebni način ovu božansku, svjetlu Tišinu.

Da li je ova svjetlucava Tišina naslućivala nešta bolna ? Možda ... Možda je ona nama o tome šaputala..., možda je ona uzrokovala u nama onu daleku, nerazumljivu i bolnu tutnjavu tužnog dogadjaja.

Ne bih rekao, da smo se ove večeri razilazili laka srca, radje nekako više tužni nego radosni. Bez sumnje svaki je odnio u srcu ove večeri jedan neshvatljivi doživljaj, nešta neopisivo lijepoga, ali ujedno i nešta neopisivo nježno-bolnoga.

A sve nas je pratio na odlasku sjaj Lizinog pogleda, milina Lizinog smiješka, Lizine misli i Lizinog plemenitog Srca, iako mi na to onda nismo moguće niti pomišljali.

III.

U srijedu 5.lipnja 1946. na večer za vrijeme predavanja za javnost bila je naša predsjednica s nama. Postavila se je kao obično kod ulaza u dvoranu i povučena u sjeni hodnika slušala je govor predavača i promatrala je kroz otvorena vrata sve prisutne, promatrala je svoju ljubljenu djecu.

I ako nije bila u dvorani medju nama, i ako je nitko nije tako rekuć zapažao, osjećao je svatko od nas njenu prisutnost u našoj blizini. A tko ju je pobliže poznavao, osjećao je i znao točno, da tamo u sjeni povučena stoji ona sa srcem punim ljubavi i razumijevanja prema nama, ali i prepuna teških briga radi nas.

Stajala je naslonjena na zid i mislila je samo na nas, na Društvo, na njegov razvitak, na njegov napredak. Sigurno je vidjela sve nas radosne, vesele i sretne, zaposlene u novom vlastitom T.Domu, u izgradjenoj T.Koloniji, u T.Štampariji, u T.Nakladnom Zavodu, u T.Knjižari sa mnogo T.izdanja časopisa i novina. Vidjela nas je izgradjene, napredne duhovno i znanstveno,složne i požrtvovne.

Bez sumnje, da je sve ove slike nizala u svojim mislima, kad je tako stajala u sutonu hodnika, jer je točno znala, da njezino zdravlje i njezino tijelo svakim danom popušta. A vjerojatno, da je težinu svog tijela toga časa napose osjećala. No, o tome nije nikome nikada ni riječi spomenula. Njezin smješak, njezin pogled i njezina šutnja prikrivala je sve njene teškoće pred našim okom.

Toga dana je to ona morala da jače i bliže osjeća, jer kada smo napuštali društvene prostorije, naročito je skoro svakoga sa posebnom toplinom pozdravljala.

Stajala je kraj izlaza kao uvijek blaga i nasmijana. Svakoga, tko bi se njoj približio pomno je saslušala i veselo odgovorila ili ljubezno i prijateljski pružila ruku i nježno mu odzdravila: "Z bogom dušo!" Nitko nije tada ni slutio od nas kakova se drama odigrava u njenom fizičkom tijelu.

Ja sam odlazio obično zadnji iz Društva. A toga dana sam joj se približio medju zadnjima sa riječima: " Zbogom, sestro Lizo! ", te sam se kao uvijek zagledao u njene svjetlucave oči. Ona se je na to neobično ljupko nasmijala i obasjala me milinom svog - bez svake sumnje - zvjezdanog pogleda.

Nije me danas otpratila do stepenica, kako je to znala po svom običaju činiti, već je stisnula čvrsto moju ruku i ...., kao da je nju još jedan trenutak zadržala. Ja sam gledao u njene sjajne oči i prijazno lice, a ona me je pratila toplinom svog pogleda i svog smješka i nježno mi rekla: " Zbogom, dušo i pozdravi mi tvoju familijicu! "-

IV.

Osvanuo je krasan i sunčan četvrtak 6.lipnja 1946. Na ulicama je grada u punom jeku vrvio bučan život. Ulična vika i žamor dopirao je u društvene prostorije, gdje je još kucalo veliko i plemenito srce naše Predsjednice, naše Lize. Ona se je još šetala po svim sobama, dodirivala svaki predmet, zavirivala u svaki kutić, pripremila je za sebe u svojoj maloj sobici i krevet da legne, otvarala još vrata, primala je posjetioce, ljubezno je pozdravljala, razgovarala, upućivala i pomagala u radu onima, koji su imali sreću, da još toga dana s njome suradjuju.

Od pola deset u jutro nalazila se je u prostorijama Društva s. Milica Gradišnik. Bila je zaposlena sredjivanjem popisa knjiga. I naša Predsjednica bila je zaposlena raznim svojim poslovima te se je kretala po svim sobama i po predsoblju.

Zadubljena svaka u svoj rad, nisu ništa kroz to vrijeme razgovarale, osim onoga, što se je ticalo samoga rada. Sestra je Liza na svaki upit spremno odgovarala, pomagala pa i brižno popravila još i neki mali kvar na pisaćem stroju.

Radila je predano i požrtvovno kod potpune svijesti sve skoro do podne, a da nitko od prisutnih nije mogao primijetiti, da njeno srce sve slabije kuca, da njena krv sve jače navaljuje i brže struji, da se dovršava drama njenog života sprovedenog u divnom Služenju.

Samo je ona jedina znala i točno osjećala, da je došao dan Oslobodjenja njenog Duha.

Bilo je otprilike pola jedanajst prije podne kada je s.Liza prešla u veliku dvoranu za predavanja, a da nije ništa rekla. Nastala je tišina... i činilo se, da u tome nema ništa naročita.

Pošto je sestri Gradišnik nakon izvjesnog vremena uzmanjkalo papira uputila se je u ormar knjižnice, koji se nalazi u velikoj dvorani. Kad je ušla u dvoranu, opazila je s.Lizu, kako kleči pognute glave pred malim okruglim svjetloplavim stolićem, što je uvijek bio okićen cvijećem, a koji je stajao uvijek na sredini ispod slike Dr.A.Besant. "Danas je četvrtak, Liza meditira na Adyar" - pomisli s.Gradišnik, žurno i tiho uzme potrebni papir i nečujno napusti dvoranu. U predsoblju je nastojala, da se u mislima poveže sa s.Lizom u meditaciji kroz jedan čas, a onda je u tom raspoloženju mira nastavila svojim radom.

Što se je odigravalo dalje u dvorani, ne zna nitko. Sestra Liza dugo nije izlazila. U dvorani je i nadalje vladao mir i tišina, a u predsoblju je s.Gradišnik tipkala na pisaćem stroju kartice kataloga za knjižnicu.

U to vrijeme došla je u Društvo i s.Frieda Scheweder. Pošto je bila upozorena, da se s.Liza nalazi u vel.dvorani vjerojatno još u meditaciji, odmah je i otišla.

U izvjesnom trenutku oko 12 sati trebala je s.Gradišnik jedno objašnjenje u vezi sa svojim poslom te se je uputila u veliku dvoranu, da kao obično, upita za savjet s.Lizu. Oprezno otvori vrata, zaviri samo unutra, pogledom potraži i ... opazi kako s.Liza ispružena na ledjima sasma mirno leži na podu uz glasovir glavom prama zidu, dok je mali okrugli stolić sa cvijećem bio nešto malo odmaknut na desno prema prozorima. Izgledala je, da se nalazi u potpunoj meditaciji.

To je bio kratki trenutak kao što je bio i pogled kratak. "Liza još meditira" - pomisli u sebi brzinom s.Gradišnik i u punom poštovanju reče : "Oprosti Liza"... i tihano zatvori vrata te se što je bilo moguće tiše na prstima vrati na svoje mjesto. Još dublji mir i tišina vladale su posvuda.

Još je neko vrijeme tipkao pisaći stroj u pretsoblju, došla je još i sestra Erži Piltaver po nešta, a kad je saznala, da se s.Liza nalazi u vel.dvorani, nije se usudila da udje u dvoranu, da rasprši tišinu i da smeta Lizinu "meditaciju". Tako je i ona naskoro otišla, a kratko vrijeme nakon nje otišla je i s.M.Gradišnik ne pogledavši iz poštovanja ponovno u dvoranu. Bilo je 12.15 minuta.

Tako je ostala s.Liza sama u tišini velike dvorane. Ostala je sama u dubokoj, simboličkoj "meditaciji rastjelovljivanja."

Kratko iza toga t.j. u pola jedan sat došla je u dvoranu dvorkinja, da nešta uredi i našla je s.Lizu u onom položaju kako leži izmedju glasovira i katedre glavom prema zidu usmjerenom u pravcu Zlatne Petokrake Zvijezde i slike Dr.A.Besant. Bila je u nesvjestici.

Nadjena je dakle na tom istom mjestu, sa kojega nas je toliko puta naučavala, a s kojega je na nas upravo točno prije tjedan dana prelijevala vatru i žar svoje velike Ljubavi.

Sigurno i neosporivo je, da se je s.Liza sa jasnim osjećajem svog skorog svršetka namjerno svratila u ovaj njen mali hram, da se od njega oprosti i da se nadje u tom sudbonosnom času medju slikama ljubljenih njenih i naših Teozofskih Prvaka, čijim je smjerom vjerno koracala. Svratila se je u dvoranu, da svojim pogledom, a možda i svojom nježnom rukom dodirne dva živa bića, dvije biljčice zelene - lisnati Ficus i sitni Asparagus - koje je toliko godina nježno i sa puno ljubavi i strpljenja njegovala.

Ušla je ovamo, da u zadnjim svojim časovima još jednom udahne snagu Tišine ovoga hrama, koja je uvijek ovdje vladala, da u mislima i u duši svojoj još jednom prodje i učvrsti potpunu sliku rada, što ga je ovdje obavila i kojem se žrtvovala kroz čitavo

razdoblje od četvrt vijeka.

Ona je posjetila ovu prostoriju samo za to, da medju dragim joj stvarima i uspomenama u ovoj dvorani usred ljepote one sunčane podnevne meditacijske Tišine legne na ovom baš mjestu i da tako kao simbol predanosti mirno usmjeri misli svom Učitelju, da Mu radosno i svjesno preda svoju blistavu dušu, te da se tako oslobodjena uputi u viši sunčani, kozmički Svijet.

Sigurno je, da onda kada je ulazila u ovu dvoranu, nije imala više želju, da se vrati u svoju sobu. Ona je pripremila svoju sobicu za to, da je mi, njena djeca, na svojim rukama tamo prenesemo.

Ona je svjesno ostala tu u dvorani, kao vječiti čuvar na straži ovog svetog mjesta, kao hierofant kraj povjerenog mu svetišta, kao plemeniti svećenik kraj svog uzvišenog žrtvenika, za koji je žrtvovala svoj život.

Ona je ostala tu u dvorani, da nama na ovaj njoj karakteristični, simbolički način prokrči, otvori i pokaže Put u viši duhovni svijet, da nas upozori na ozbiljnost ovoga rada, da dižemo i nosimo Ideal Učitelja, Ideal Bratstva samo u čistoći svog srca i svog života, da čuvamo ovo sveto mjesto isto tako, kao što je to ona činila do zadnjega svog daha, da ostanemo i da se okupimo oko ovog mjesta još više, još požrtvovnije, kao da je time htjela, da nas dozove i da nas još jednom podsjeti i kaže: " Ljubav i s a m o Ljubav, moja Braćo ! " -

---...---

O tom sudbonosnom dogadjaju bilo je odmah obavješteno nekoliko članova i tajnik Društva br. Alojz Piltaver. Stigla su dva liječnika - a oko pola tri po podne prevezena je bila naša Sestra i naša Majka u bolnicu na "Rebru".

Radi pomanjkanja mjesta u bolnici bila je naša Liza smještena posebno od ostalih bolesnika u jedno prostrano predsoblje, gdje je ostala u neprekidnoj nesvjestici sve do zadnjeg časa i do zadnjeg daha svog plemenitog života.

U bolnici su svi od vrhovnog liječnika do najnižeg služitelja - u svemu i na svakom koraku pokazivali mnogo razumijevanja i blagosti za sve molbe i upute sa strane Društva i sa strane s. Elze Boltezar, koja je sa s. Friedom Scheweder preuzela brigu za ovu noć oko s. Lize.

Tokom dana poduzeti su bili samo najnužniji liječnički zahvati, a da se ne povrijedi njeno tijelo. Mišljenje liječnika bilo je, da bi samo u slučaju čudesnog ozdravljenja mogla još ostati na životu.

Već se bio spustio večernji mrak. Bolnički se život i žamor stišavao. Uz krevet kraj s. Lize bila je s. E. Boltezar. Posvuda je carila tišina, koju je u razmacima prekidalo teško ritmičko disanje sestre Lize. Jedini česti i brižljivi posjetioc bile su časne sestre, koje su tihano dolazile i isto tako nestajale.

Kroz širom otvoren prozor strujao je svježi i mirisavi večernji lahor. Na azurnom nebu živahno su treperile srebrne zvijezdice.

Izdisaji su postajali sve teži i rjedji. Agonija je bila pri kraju.

Negdje vani je neka mala ptičica počela cvrkutati nježno svoju večernju pjesmu.

Atmosfera je bila čista, lagana, mirisna i mirna. Sve se je nekako tako uskladjivalo u toj večernjoj tišini, sve naokolo je odzvanjalo nekako takvom divnom harmonijom, da se skoro uopće nije osjećalo, da jedan život prestaje da diše. Tišina ... udisaj - pauza - izdisaj i opet tišina ...

Stigla je s. Frieda Scheweder. Bilo je blizu 21 sati.

Upravo se uzdižu prsa u predzadnjem izdisaju. Teško ... i dugo u samrtnom hroptu ... i opet tišina ...

Ubrzo su stigle dvije opatice sa zapaljenom svijećom i sasvim automatski uručile ju sestri E.Boltezar, da je stavi u ruke umirućoj sestri Lizi, dok su obje časne sestre - kao dva Andjela Čuvara - ostale do kraja uz krevet i pobožno šaputale svoje molitve.

Opet se uzdižu prsa, polagano se napinju te snažno i mučno usišu zrak ... trenutak smirenja ... i slijedi opet teški i dugi, ali ovaj puta već zadnji samrtni izdisaj ....

Duboka tišina pokrila je sve. Sat je pokazivao 21 h i 04 min.

Samo jedina ptičica negdje vani još je uvijek cvrkutala svoju večernju molitvu.

Čin je bio svršen. Srebrna se je nit prekinula, a Liza-Duša potpuno slobodna od tereta tijela u neopisivoj radosti i zahvalnosti svim Bogovima oko nje na Zemlji i na Nebu - pohrlila je u zagrljaj svome Majstoru i Učitelju, da Mu se pokloni te da Mu bude pri ruci u sunčanim visinama božanskog Svemira.

V.

U petak 7.VI.1946 prije podne našao sam pokojno tijelo s.Lize još u bolničkoj mrtvačnici. Bila je već uredjena i obučena u svoju bijelu opravu. Ovu uslugu su izvršili brat tajnik A.Piltaver sa nekojim vjernim članicama.

Liza je ležala potpuno smirena, a dostojanstvo njene produhovljenosti odražavalo se je na njenom licu, koje nije bilo niti tako blijedo kao što to obično biva. Bez pretjerivanja izgledala je ona kao da se zaista nalazi u blagom snu. Na licu njezinom nije bilo ni traga kakvoj patnji, boli ili teškoći.

U kutićima njenih usana poigravao je njen tako svima poznat i drag smiješak. Ali bio je osamljen i nešta malo zasjenjen, pošto je manjkao njen blagi, sjajni i prijateljski pogled.

Dolje na Lizinoj opravi nalazila se i kitica mirisavog cvijeća, koju je tamo položila kao dar do njenih nogu u predanom poštovanju ruka sestre Marijete Škreblin, u znak zahvalnosti našoj dragoj

Lizi za njeno žarko i nježno SRCE, koje je sinoć prestalo da kuca za nas i za naše Društvo.

Kroz mutna je stakla prodiralo raspršeno svijetlo sunčevih zraka, te je ispunjalo čitavu prostoriju nekim radosnim veseljem. Vladala je posve čista i mirna atmosfera. Kroz otvorena vrata strujao je svježi zrak.

Kad si je tako gledao, nisi mogao da budeš žalostan. U mislima si slijedio nju njenim novim sunčanim Putem i ćutio si pri duši neku smirenu radost i blaženstvo. Doživljavao si nju kao da stoji kraj tebe vesela, sretna i zadovoljna. Činilo ti se, kao da te prožimlju titraji onog njenog pravog mira i sreće, u kojoj sada bezgranično uživa. I što si ju tako dulje promatrao činila ti se, kao da lebdi u nekom čudesnom svijetlu.

A kada su braća Paleka i Tepser u 5 sati poslije podne snimali njenu posmrtnu masku, imala je isti izraz lica kao i prije podne, isto dostojanstvo, isti mir, te je isti smješak mirovao u kutićima njezinih ustiju.

Kada si ovako stajao i promatrao je morao si oćutjeti prema njoj jednu veliku zahvalnost za sve ono, što je ona za nas učinila, a ona je svakome od nas mnogo učinila. Zato i naša zahvalnost prema njoj raste i rasti će još više i više, jer ćemo tek sada znati više cijeniti i razumjeti svaku njenu riječ kao i svaki njen dragocjen savjet.-

VI.

Na sprovod, koji se je održao u subotu 8.VI.1946. u 17 sati dohrlila su mnoga njena djeca sa raznih strana države. Svatko kome je bilo samo ikako moguće, došao je, da oda zadnju počast i da izrazi svoju duboku zahvalnost njenoj velikoj i plemenitoj Duši.

Bio je krasan, vedar i sunčan dan. Divna je Priroda uživala u sreći svog Života, te se je radosno smiješila, zlatnome Suncu. A ono je gorjelo i žarilo vatrom svoje životne snage, te blagoslivljalo sav živi svijet, te je radošću i veseljem svojih zraka pozlaćivalo sve, što je bilo na dohvatu oka, pa i ovaj uzani i kratki put, kojim je kretala "žalobna" povorka.

I nad otvorenim grobom titrala je vatra sunčanih zraka, koje su cjelivale razgrnutu zemlju i milovale lijes, koji je bio pokriven mnoštvom mirisavog cvijeća.

U prisustvu članova uže rodbine, u prisustvu brojnih članova delegacije, u prisustvu braće i sestara i ostalih prijatelja spušten je bio lijes u zajednički grob, u kom je već od prije počivala njezina rodjena sestra Nina.

I eto tako su se sljubile dvije rodjene sestre, dvije umjetnice, Nina i Liza, u rodnoj majčinskoj Zemlji, a nad njima je bio doskora nasipan svježi humak i kraj Nininog križa postavljen je bio novi Lizin križ.

Žarko je Sunce plovilo po azurnom zapadnom nebu i svakom je biću darivalo Život i Snagu, Ljubav i Radost, Vedrinu i Vjeru.

Blistava je tišina posvuda titrala radosnim zrakama, kada se u tom sunčanom sjaju nad humkom spontano odvijala divna i tajanstvena ceremonija cvijeća, kao neki posebni završni čin čitavog obreda. Nekoji naime od braće i sestara pridolazili su i polagali na humak kitice svježeg i mirisavog cvijeća kao dar svog srca njenoj plemenitoj Duši.

Na kraju te čudne i dirljive ceremonije pristupio je humku i tajnik Društva, brat Alojz Piltaver i položio je bijeli, mirisavi Ljiljan-cvijet, kao simbol Čistoće Njenog Lotosa. Položio je on taj nježan cvijet u dubokoj Šutnji i u dubokom poštovanju, čista i iskrena srca u ime Društva, u ime svoje i u ime nas sviju kao jedini i čisti dar naše ljubavi, odanosti i velike zahvalnosti, kao simbol našeg poštovanja i zadnjeg pozdrava, ali i kao simbol daljnje, čvrste i neprekinute veze u vječnoj suradnji sa našim nezaboravnim Predsjednikom i vjernim Prijateljem, sa našom ljubljenom Sestrom i Majkom.

I gle ... kao odgovor na to pojavila su se nad humkom dva žuta leptira. Dugo i dugo su veselo lepršali i radosno se poigravali jedan kraj drugoga točno nad humkom, sad više - sad niže, sad tu - sad tamo, ali stalno i točno u prostoru nad samim humkom, dok se konačno nisu obadva udaljila u pravcu Istoka. Pratilo ih je Sunce, Tišina i naše misli.

Dva leptira nad humkom ...

Dva čudna simbola Nježnosti i Ljepote, Harmonije i Sklada, Veselja i Radosti, Čistoće i Ljubavi. Dva simbola Slobode, Drugarstva, Sloge, Razumijevanja, Bratstva, Povezanosti i zajedničke suradnje u težnji za višim duhovnim Idealima.

Dva leptira nad humkom ...

Dva čudna simbola dviju sretnih Duša, koje su nama na ovaj način slale svoje pozdrave utjehe i uvjerenja, da su se dvije rodjene sestrice, Nina i Liza, zaista našle i sjedinile, ne u tamnom i hladnom grobu, već radosne i uzvišene u zvjezdanom, blistavom i prostornom Nebu Vječne Ljubavi, gdje nema svršetka, gdje se život nastavlja u sve većoj, u sve radosnijoj, u sve sunčanijoj, u sve veličanstvenijoj slobodi Duha i Misli.-

VII.

Odmah nakon sprovoda održana je bila u 19 sati u prostorijama Društva Svečana komemoracija u spomen našoj Predsjednici, prof. Jelisavi Vavri, u spomen našoj dragoj Lizi.

Velika dvorana na oko, nije bila ništa promjenjena. Sve je ostalo isto kao i prije, osim što je na katedri, izmedju dva bijela ljiljana, koji su mirisom svojim ispunjavali čitavu dvoranu, stajala u crnom okviru slika Predsjednice. Ali i sakupljena brojna njena ljubljena djeca bila su temeljito promjenjena u svojim osjećajima i u svojim mislima.

Svaki je osjećao u sebi jednu veliku promjenu. Svaki je ćutio kao da mu manjka Duša, kao da mu manjka SRCE i to ona njegova DUŠA, koja ga je vodila u svijet, gdje nema sjene, i ono njegovo SRCE, koje

ga je ljubilo, te koje je patilo, ali je uvijek s l u ž i l o i o p r a š t a l o. Svaki je znao i osjećao, da nam danas manjka sestra Liza, da nje ne ćemo moći više da gledamo našim običnim očima, da se ona više ne će pojaviti medju nama, da nam izvija i otkriva nauku NJEGOVU.

Svi su se okupili i napunili dvoranu, kao da bi trebala Liza da govori, kao da bi trebala Liza da se smješi i da plamen srca svoga diže.

Ali ona ne će doći ... Umjesto nje bijeli Ljiljani mirišu ... Mirišu oni i govore divnom glazbom o njenom Idealu i o njenoj Teozofiji. Mirišu oni njenim Životom i njenim Primjerom, njenom Ljubavi i Čistoćom, njenom Snagom i Vjerom, njenim Mirom i Skladom, njenom Strpljivošću i Taktom, njenim Znanjem i njenom Umjetnošću, njenom Ljepotom i Plemenitošću, njenom Požrtvovnošću i Predanošću, njenim napornim Radom i Ustrajnošću, njenom Radošću i Vedrinom, njenom Blagošću i njenim Prijateljstvom, njenim Bratstvom i njenim Sestrinstvom, njenim Pogledom i Smješkom, njenom DUŠOM i njenim SRCEM.

U tim snažnim titrajima, pod tim snažnim dojmovima i uspomenama na sestru Lizu, na tom istom mjestu, na kojem je ona preminula u radu za Ideal Sve-Bratstva, okupila su se i sjedinila njena vjerna i odana djeca, da je pozdrave, da se spomenu na njene velike vrline, da joj izraze svoju zahvalnost i poštovanje, da do nogu njenog Velikog Ideala žrtvuju svaki dah svog života za Bratstvo i Ljubav, da se pred tim bijelim Ljiljanima i pred skupljenom Braćom zavjetuju, da će čvrsto, ustrajno i nepokolebivo raditi za te iste velike težnje, za taj isti napor, za taj isti Ideal Služenja, i to vječitog Služenja, koji je resio čitav njen Život i čitav njen Rad.

U nedelju 9.VI. kao i u ponedeljak 10.VI.1946. svi smo se okupili kod svečane mise sv.Euharistije, a onda i kod mise Zadušnice L.K.C., da dozovemo našu Lizu čistoćom i iskrenošću naših misli, odluka i težnja, našom novom simfonijom sljubljivanja i sjedinjivanja, glazbom našeg Bratstva, Razumijevanja i Suradnje.

Za vrijeme svih tih triju svečanih sastanaka vladala je u našem i u njenom hramu ona ista atmosfera, ona ista bogata i snažna struja, koja je ovdje uvijek titrala, a naročito u razdoblju posljednjih osam dana, kada se je još naša Liza fizički nalazila medju nama.

Sastajali smo se ovdje, da ponovno budemo s njome, da u snazi boja i glazbe, u mirisu ljiljana i blagoslovljenog tamjana, u svetoj molitvi i usred bezbrojnih, nevidljivih i uzvišenih Andjela osjetimo njeno prisustvo, njene ljupke titraje Ljubavi, njen Blagoslov i njeno Nadahnuće, koje se je prelijevalo i strujalo snagom njene nevidljive prisutnosti.

Jest, Liza je uistinu bila tu ! Svaki je osjetio, da je njena nevidljiva DUŠA i njeno nevidljivo SRCE bilo medju nama. Svaki je osjetio, da se je ona veselila našoj odlučnosti, hrabrosti, našem junaštvu i toj novoj našoj sljubljenosti i zavjetovanju našeg novog i čvrstog bratimljenja za ostvarivanje novo postavljenog Plana Rada, što je bio rezultat njenog djela i njenog odgoja.

Svaki je osjetio, da nas ona nevidljivim titrajima neizmjerno miluje, grli i još više sljubljuje i sjedinjuje, te nas uzdiže k Prosvjet-

ljenju i Oslobodjenju, da ona time pokreće novi život, da ulijeva snažnu struju novog elana, da udara temelje novom našem radu, novom zajedničkom životu i novom napredovanju u Služenju bližnjima za Ideal Bratstva i Jedinstva.

Svi smo osjetili, da nam je ona za vrijeme trajanja tih triju zadnjih svečanih zborova dala svoj BLAGOSLOV i svoju LJUBAV u zvuku i titraju njene obljubljene melodije, svoju RADOST i svoju ZAHVALNOST u snazi njenih riječi: "Hvala ti, dušo, na svemu, što si tako lijepo učinio ! "

Svaki je osjetio i doživio, da nam ona šalje svoj zadnji POZDRAV u milini onih njenih sedam riječi : " Zbogom dušo, i pozdravi mi tvoju familijicu ! ", koje je izgovarala, da mi Ljepotu i Ljubav tog pozdrava ponesemo od nje kao dar svojim obiteljima, svojim drugaricama života i svojoj djeci.

Svaki je u tim svim časovima snažno doživio još i to, da je osjetio, da mu je sveta dužnost da posene svojim krugovima, svojim domovima u svoja sela i gradove, svojoj pokrajini i čitavoj Zemlji one zadnje snažne titraje njenog SRCA, onu njenu Veliku OPORUKU :

"LJUBAV I SAMO LJUBAV, BRAĆO MOJA !"

U Zagrebu, dne 28.VI.1946.

Ing.Mihajlo Vintoniv

----oOo----

JELISAVA VAVRA.

Mnogi će o njoj pisati i govoriti sa ljubavlju i poštovanjem, jer su je svi cjenili, i ako nisu svi mogli osjećati za nju onu odanost kao nekoliko njezinih najodanijih učenika. Stoga mislim da su to, što ću ja ovdje o njoj napisati, i mnogi drugi osjećali. Spomenut ću samo nekoliko intimnih uspomena na nju. Prikazat ću je onako, kako sam ju ja gledao i što mi je otkrila ova plemenita duša odkako sam je upoznao.

Ona je bila nama svima jednako dobra, ali je ipak svaki od nas primao od nje ono, što je trebao i to svaki na svoj posebni način. Ovaj svijetli briljant, koji nas je usrećivao svojim sjajem i svojom nadzemaljskom ljepotom, upoznavao je svaki na svoj način. Još ćemo dugo pričati o njoj i pridržavati njezinu prisutnost medju nama. Tako će ona kroz ove priče živjeti i raditi s nama, jer su one živa veza s njom.

Prvi sam je puta sreo kod nekog sastanka kod sestre Valerije Mayerhofer. Ne mogu opisati koliko je taj prvi susret djelovao na moju dušu. Tražio sam Teozofiju, a našao sam je u sestri Lizi. Od prvog susreta pa sve do danas ona je bila za mene živa Teozofija i najbolja knjiga o Teozofiji, koju sam ikada čitao. Od prvog susreta dalje čeznuo sam za njom kao cvijet za sunčanim svjetlom, koji mu daje život i ljepotu. Ona je ispunila moju čežnju i obasjavala moju dušu, koja je pod njenim

svjetlom razvila u novi život. Njezin svijetli život raspršivao je tamu moje duše, te je tako pomagala raspršiti tamu da sam ušao u onaj život u kome je ona sama živila.

Kada sam započeo raditi na Teozofskom polju, ona mi je ulijevala snagu i odvažnost, oslobodila me predrasuda i nemoći, te me postabila na mjesto služenja našem krugu. Ona me je instruirala i vodila da ispunim zadane mi zadaće radosno i veselo. Bila mi je učitelj, jer me je učila. Što znači živjeti za Učitelja i služiti svijetu. Pokazala mi je put, koji vodi do sjedinjenja s Bogom, Put koji je vrlo jednostavan i ako često veoma težak, put koji vodi kroz poteškoće i osamljenost, ali ipak pun Ljubavi i Sreće. Nikada mi nije dopustila da se osjetim slabim zbog neuspjeha. Čak mi nije priznavala moju fizičku slabost i strogo nastupala protiv moje autosugestije, ako sam si utvarao da sam preslab za život u svijetu.

Ona me je naučila da je zločin i samoubijstvo misliti samo o sebi ili o svom bližnjemu da je slab i nemoćan za borbu u životu. Svima nama dana je snaga, koja ne poznaje granica, jer je to snaga Boga. Ona sama bila je živi primjer toga. Njezina najjača osovina bila je možda njezin savršeni mir i ljubav. Njezina nesebična i nepodmitljiva ljubav bila je ono stanje duše, gdje umiru sve lične želje i privlačivosti čovjeka, kao i sva odbijanja i antipatije, koja su suprotna od ličnih osjećaja. Njezin je mir mogao svatko osjetiti. Bio je to mir Sanjasija, mir budističkog monaha, koji prisluškuje titraje Nirvane.

Bilo je to u Holandiji, u logoru Krišna-murtija. Prisustvovao sam koncertu na kome je bio i sam Krišnamurti. Bila je atmosfera, koju ja uslijed nedovoljne duševne i tjelesne čistoće, nisam mogao izdržati. Sasvim me obuzelo stanje strašnog očaja. Ostavio sam veliki šator, gdje se održavao koncert, te otišao do sestre Lize, koja je sjedila u svom šatoru nad kojem je visjela zastava naše zemlje.

Sjedila je na svom niskom krevetu te je pisala i radila kao uvijek. Pisala je svojim prijateljima na sve strane svijeta. Spustio sam se u svom očaju u njenoj prisutnosti u strašan plač. Plakao sam kao dijete, kome je umrla majka. Bilo mi je kao da ne znam zašto plačem, ali kao da plačem suze cijeloga svijeta. Bio je to čudan plač. Osjetio sam bol svih onih koji su u tami i neznanju. Pitala me je zašto plačem, a ja sam joj odgovorio, da osjećam strašnu tugu, jer vidim da ima u svijetu tisuće i tisuće takovih, koji ne mogu živjeti ovdje i slušati riječi Krišnamurtijeve, kada govori o Kraljevstvu sreće. Ona me je mirno saslušala, te mi onda odgovorila tiho i jednostavno, kao da kaže istinu, koju mora svaki da vidi : "Pa ti si taj Krist !".

Ove su mi riječi došle kao dugo zaželjeno svijetlo. Spoznao sam svrhu mog boravka u ovom duhovnom žarištu, u Ommenu, te sam uvidio da sam onamo došao ne zato da se nasladjujem finim titrajima divne atmosfere, koju stvaraju ovi veliki Učitelji Teozofije i života, već zato da upoznam veličinu života u Slobodi i Kraljevstvu sreće, o kome je Krišnamurti tako divno govorio. On mi je dao osjetiti da sve što sam proživio ponesem onim bijednim krugovima čovječanstva, te da im rasvjetljujem put u sretni život, da ih vodim sa žarom kojeg sam primio u tom centru, u velikom Kraljevstvu sreće. Nisam prestao plakati, upravo me strašno stezalo nešto u prsima i tada sam imao priliku upoznati tajnu snagu

Lizinog velikog mira. Položila je svoju ruku na moje koljeno. Kako sam sjedio kraj nje osjetio sam kako teče blaga struja iz njezine ruke u mene i kako ona umiruje svaki titraj tuge i očaja, te me tako rekući prisililа da postanem miran ...

To je bio intimni moment mog života u vezi sa našom dragom Lizom. Tom sam je prilikom upoznao onakovu kakova se rijetko kada pokazivala, naime sa strane njezinih okultnih sposobnosti. Da je ona bila i okultist, to smo svi naslučivali; ali rijedje je pokaživala da ima nešta, što mi ostali još ne poznajemo. U Holandiji sam vidio mnoge svijetle glasnike Teozofije i velike Učitelje, ali moram reći da je ona uza svu svoju skromnost bila jedna od onih svijetlih, koji nam se rijetko šalju.

Liza je bila velika svećenica, kroz koju su se prelijevale velike spiritualne snage na našu Zemlju. Sjećam se, kako je, dok je još stanovala u Primorskoj ulici, u svojoj sobi imala na zidu razapetu veliku jugoslavensku zastavu pred kojom je meditirala, te tako vršila funkciju provodnice za veliku moć spiritualnog saznanja naših naroda, koje je toliko ljubila. Uz sve to što je bila veliki kosmopolita, ona je bila i savršeni patriot. Bila je veliki genij u svakom pogledu.

Imala je savršeni dar za prosudjivanje prave umjetnosti, što sam se uvjerio u Münchenu kada smo razgledavali galeriju slika. Ona je tom prilikom kazala, da je Ono Stvaralačko u čovjeku jedino pravi izraz umjetnosti bez obzira na vanjsku sposobnost izražavanja, a slikarstvo je jedna od takvih umjetnosti.

Liza je imala vanrednu snagu liječenja. Ona je sigurno vidjela zdravstveno stanje čovjeka, jer je uvijek znala moje stanje. Obično je znala pitati : "Da li Ti je što zlo ? " I zaista sam na moje začudjenje osjetio kako bolovi prestaju. Vjerujem da su se o tome i mnogi drugi uvjerili. Ja osobno imao sam jedno kronično obolenje od kojega sam dugo vremena patio. Nakon uobičajenih pitanja ona mi kaže : " Pokušat ćemo šljivicama ". Možda nisu bile šljive taj lijek, već samo medij njene želje da me izliječi, jer je bolest nestala. Volio sam je slušati kada mi je govorila o liječenju i o ishrani ljudskoga tijela i volio bi napisati knjigu o tome što sam od nje čuo. Kao pravi okultist polagala je na ishranu vrlo veliku pažnju. Držala se je riječi Krišnamurtijevih, koji u svojoj maloj knjižici "Do nogu Učiteljevih" kaže : "Drži svoje tijelo čisto, hrani ga jedino čistom hranom i poji ga čistim napitkom". Za nju je sve to bilo od velike važnosti premda su se mnogi čudili njezinom načinu života, čak i osudjivali je uslijed neznanja, te joj pokušavali nametnuti drugi način života.

Bila je savršeno popustljiva u svim malim stvarima, ali kada se radilo o bitnom ili nebitnom stajala je čvrsto poput pećine te nije ni malo popustila. Stoga je mnogi nisu mogli razumjeti, jer je često ustrajala na kakvoj stvari, koju drugi nisu držali za važnu - a ona je upravo tvrdoglavo stajala na svom stanovištu. Često sam se i ja čudio, ali sam kasnije spoznao i uvidio njezinu ispravnost.

Laž nije podnašala i borila se protiv nje svim snagama. O tome sam se takodjer uvjerio jednom zgodom u Zagrebu, kada su bili strani gosti u Društvu. Gosti su načinili neku grešku u vezi naših zakona o

prijavi stranaca, pa se sa strane nekih članova odlučilo da se dade policiji kriva informacija o nekom datumu. Liza se tome protivila i upravo se uzrujala zbog toga. Kazala je : " Ja toga ne dopuštam, jer bi to bila laž ". Uputila se sama na policiju i uredila stvar sa policijom na ispravan i istiniti način. Tako je ona poštivala zakone države, te im se podvrgavala sa puno poštovanja. Nije poznavala straha pred nikim. Tako je ona znala primjerima da pokaže put kojim valja poći. Zato bi morali svi oni, kojima se pruža sreća da žive u blizini takovih genija, da paze na svaku njihovu riječ i gest, te da se tako uče ispravno živjeti.

Ona nas je uvijek sve privlačila svojim titrajima. Ako je vidila da netko treba njezinu pomoć, znala bi ga zagrliti, a dotični bi u taj čas osjetio titraje njezine aure, te ga tako okupala u svijetlu uzvišene prisutnosti. Time mu je dopustila ili omogućila da se nadje u Kraljevstvu Sreće, u kome je i ona stalno živila. Takav doživljaj dao je čovjeku veoma mnogo saznanja. No, da smo bili sposobniji cjeniti veličinu ove krasne žene, mogli bismo proživljavati ovakove doživljaje uvijek dok je ona živila medju nama.

Zlatne niti Ljubavi i Poštovanja jedini su put koji vodi do nogu Učiteljevih. Čistoća jedino je odijelo, kojim se smijemo približiti velikim bićima. Liza je bila naš veliki Učitelj i ostat će to kroz sva vremena dok se ne nadjemo ondje, kuda će biti dozvan jedini Veliki Prosvjetitelj i dok ne ugledamo Njegovu zvijezdu gdje sja.

----ooOoo----

Za uspomenu našoj dragoj Lizi, predsjednici Teozofskog društva napisao njezin iskreno odani pobratim i učenik

Konrad Konec, Celje.

IZ POSLJEDNJEG GOVORA SESTRE LIZE.

Posljednji od govora, koje je sestra Liza održala sakupljenoj braći, bio je njezin govor pri završnoj svečanosti Proljetne škole u četvrtak 30. V. 1946. Nitko nije onda slutio, da je to njezin posljednji govor, a brat Djuro je samo za svoju privatnu potrebu jedan dio toga govora stenografirao stojeći u hodniku kraj ulaznih vratiju u veliku dvoranu. Taj dio govora sestre Lize predaje evo ovdje i ostaloj braći.

Sestra Liza je počela ovako :

" I proljeće je ljubav " znam kadikad kazati - a da li je Proljetna škola ljubav, to ćete vi kazati. Reći ćete, da ona jest nešto takovoga, te da je izraz Ljubavi.

Proljetna škola je možda teozofski izražaj, a za taj izražaj svjedočili ste svi vi. Svjedočanstvo za to daje i vaš rad, jer je Teozofska proljetna škola, škola rada. Rad je dana životni izraz.

Odlike rada pokušavali smo da i mi izdjelamo i ovom svojom Proljetnom školom u vremenu od samo tri mjeseca. Proljetna škola završava svoj rad u mjesecu maju, a to znači, da se u tom mjesecu takmičimo i mi. Ali naš je maj segnuo i dalje, Teozofsko društvo u ovoj našoj Narodnoj

Republici Hrvatskoj je možda krug, gdje je takmičenje "bratstvo", jer bratstvo je doživljaj potpunosti ljepote onog, što je ljubav. Samo ljubav - to je bratstvo !

Nisam znala, da ću danas ponavljati ove riječi ... Nisam znala samo do koji dan prije toga ... ali ih ponavljam vrlo rado, jer smo kadikad čuli, da je slučaj takva činjenica, za koju mi jedva pogadjamo uzrok.

Škola je - a napose, kad je škola rada - škola izdjelavanja one potpunosti, koju može svaki takav pripadnik škole da razvije, da bude plod izdjelavanja, pod tako potpun, da može da posluži onima, koji će da se tim plodovima nahrane.

Ono, što hoću da konstatiram i utvrdim, je to, da je jedva tko iz te škole izostajao, da je jedva tko zakašnjavao, jer je ta škola bila ne samo njegovim poticajem, nego i životne moći, kojom je on razvijao potpunost i bratstvo, što je odlika jedinstva. Zato je teozofska škola škola razumijevanja. Takova teozofska škola je i ova škola rada, a rad njezin je zasnovan ne samo za tri mjeseca, već za nekoliko godina!

-----ooOoo-----

IN MEMORIAM SESTRI LIZI.

Danas je osam dana, što si nas tako brzo i nenadamo ostavila, Ti velika i draga sestra naša ; a taj odlazak Tvoj ostavio je iza sebe toliki utisak tuge i praznine.

Unatoč teozofskog naučanja i saznanja ne mogu još nikako raskinuti ovoj one tihe neponjatne tuge, koja mi se srcem omotala. I stoga, oprosti mi Lizo !

No, tu nema mjesta ni tuzi ni suzi. Kao da čujem njezin tihi glas, kojim je običajno znala govoriti, koji bijaše puput zvuka s harfine strune, ili nalik na tihi cvrkut rajske ptice - i kao da me taj glas tihe ljupkosti prekorava veleći : " Dušo čemu sve to, ja sam sretna, oslobodjena " !

Jest Lizo moja, ja to vjerujem, znam, da je tako i ako je sada sve već svršeno i zastor se spustio nad posljednjim Tvojim Činom, dozvoli - da Ti sa ovoga mjesta odakle si nas toliko puta nahranila hranom Života predavši nam nauku Božanske Mudrosti - sa ovoga mjesta - gdje je Tvoja široka Svijest utonula, ugasila - predamo najčišćije titraje, koji prolaze našim tjelesima - i pozdravimo Tvoju Nazočnost, koja je i sada smješeći se medju nama.

Otišla si i ponesla svu ljepotu plaveti Tvoje Predanosti, svu Ljepotu Blagosti Tvoje, koja ne bijaše od ovoga Svijeta - sav Tvoj tihi vidljivi Život i Rad skromne božanske Radnice - na Oltaru Istine i Života, kojem si služila punom mjerom nutarnjih svjetlih zanosa i plamena čistog Ti Srca.

Otišla si, jer si ugledala Božansku Ruku - kojoj si pohrlila u bezmjernoj Radosti Svojoj, Ti nesebeznala i vjerna !

I doista bila je to Ruka Tvog ljubljenog Guru-a, Tvog blagog

Učitelja, koji je došao u onom Sunčanom lipanjskom Danu i poveo Tebe, tihu, odanu i vjernu, ljubimicu Srca Svoga.

A Duša Tvoja, mirila je mirisom lipanjskoga cvijeta, koji prosu čitavo Tvoje Biće - neumorna božanska Pčelice, kad se zbio Tvoj posljednji Doživljaj.

" Dodji Sestro, dodji umorna Putnice i stani " - šanu Ti blagi Učitelj Tvoj - " odmori se, jer si na Putu Svoga života, gdje si ugledala Svijetlo Svoga Puta i žrtvom za nj oprala noge u krvi Srca Svoga.- Davala si na pregršt samo Radost, Nadu i Utjehu, Ti Consolatrice draga, tješiteljko mila, i Život si vraćala Srcima izmučenih smrtnika - i neka Ti je sada Plaća na Vrhovima Naše Gore ".

A od nas primi Ti velika Sestro naša, vjerna i tiha službenice Istine, za svo uzdarje naše obećanje, da ćemo slijediti Tvoj svijetli primjer Života i širiti Svijetlo Teozofije " Ljubav, samo Ljubav " bile su posljednje riječi Tvoje u svom naučavanju i predanju nama - i "Ljubav, samo Ljubav" učiniti će nas snažnim da nastavimo i da živimo Svijetlom Teozofije.

S. Marijeta

----ooOoo----

S e s t r a   L i z a .

U doba cara Trajana, živio je u Efezu starac toliko star, da su mu odavna pomrli ne samo vrsnici, nego se ni praunuci nisu sjećali tko je on bio i odakle je. Zvali su ga Starac Ivan, ili Presbiter Ivan ; oni prvi kršćani znali su samo to, da je bio to posljednji učenik Kristov. Neki su mislili da je to Ivan, sin Zebedejev, ljubimac Kristov, ma da je taj Ivan mnogo ranije umro mučeničkom smrću, ali se nitko nije usudio o tome ispitivati starca, nego su ga pazili kao zjenicu oka i oblačili iz poštovanja u skupocjene tkanine. A kad bi ga ipak tko zaobilaznim putem pokušao pitati tko je on i da li je onaj Ivan, ljubimac Kristov, odgovarao je tako, da se je činilo da on to ni sam ne zna, ili ne pamti zbog velike starosti.

Kad je taj Ivan Presbiter potpuno oslabio, nosili su ga na sastanke vjernika i molili da im kaže nešto o nauci Gospodina, ili o sećanju na Njega. Starac bi uvijek ponavljao jednu jedinu rečenicu, sa jednakim smješkom i jednakim glasom :

- Djeco, ljubite jedan drugoga, ljubite jedan drugoga.
Ovo je najposlije i dodijalo svima, pa su jednom kazali :
- Za što, učitelju, ponavljaš uvjek isto ?
On ušuti, zamisli se i reče :
- Ovako mi zapovjedi Gospodin i to je dovoljno, ako se izvršuje.

Tako priča, prema crkvenim ocima, Sveti Jeronim i svojim komentarima Pavlove poslanice Galaćanima.

Sestra Liza nije bila stara zemaljskim životom, niti smo ju zaodjevali u skupocjene tunike i nosali na sastanke: sve drugo nego to. Niti smo mi kao prvi kršćani, niti su vremena takova. Ali sestra Liza je ipak bila od nas sviju starija, stara i prastara, u životu duhovnom i či-nilo se je kao da je sišla sa drugih planova i svetova i davno zaboravila

odakle i kada. Ali je bila nesumnjivo živi svedok Učitelja, koje je u svom dugom duhovnom životu u tim planovima i svetovima sretala i vidjela i bila s njima u neposrednom kontaktu.

I sestra Liza je sve svoje znanje i sve iskustvo, sve vidjeno, čuveno i pamćeno u sebi skupila i sažela u jedno jedino, što bi ponavljala opet i opet, sa svojim uvek jednakim smješkom i uvek jednakim glasom, koji je od ganuća zagrcavao :

- Budimo svi jedno, braćo i sestre, neka bude sve jedno, uvijek jedno.

Kad bi to ponavljanje i ta neodredjenost i nama neki put dodijala i kad bi ju pitali da nešto više i potanje kazuje o svojemu znanju, iskustvima, duhovnim vezama i upustvima, ona bi i opet, kao onaj Ivan Presbiter, malko promislila, zagledala u svoju nutrinu, pa i opet, kao neko novo otkriće, sa istim smješkom i istim glasom ponovila :

- Ovako su rekli Oni i to je dovoljno ako se izvršuje. Budimo svi jedno, Neka bude sve jedno, uvijek jedno.

A to je jedno te isto što i : Djeco, ljubite jedan drugoga. Jer Ljubav je jedinjenje, a jedinjenje je ljubav i gdje je toga nema ni zla ni bola, jer nema rastavljanja i rastavljenosti od čega i dolazi sve zlo i sva nesreća i svaka bol ; nema sopstvenosti i sebičnosti, od koje dolazi odvajanje i rastavljanja i podozrenje i borba i mržnja ; nema razlika u mjeri i visini, ni razlika u stepenu evolucije medju bićima i pojavama ; nema razlike medju carstvima prirode ; nema dva sveta, zemaljski i nadzemaljski, ni više svjetova i planova izmedju sebe protivnih ; nema prave razlike medju tjelom i duhom, nego je sve vidjeno i osjećajno kao jedno ; i sama sreća i bol, i samo dobro i zlo, i nebo i zemlja, sve biva "Jedno i Jednako" i "kao gore tako dolje" i kako kaže molitva Gospodnja: "kako na nebu tako i na zemlji".

Da bude kako naučavaše Krist i Apostoli : uskrsnuće tjela, to jest realizovanje duha i da se ispuni proročanstvo kojim završava Ivanov Otkrivenje, kad opisuje Grad veliki, grad Novoga Svjeta, Jerusolim Novi :

I Crkve ne vidjeh u Gradu, jer je njemu Crkva Gospod Bog svedržitelj, i jagnje. I Grad ne potrebuje sunca i meseca, da svjetle u njemu, jer ga slava božja prosvetli i žižak je njegov jagnje. I vrata njegova neće se zatvarati danju, jer onde noći neće biti. I neće u njega ući ništa pogano, i što učini mrzost i laž, nego samo koji su napisani u životnoj knjizi jagnjeta. /Otkrivenje Ivanovo: XXI.,22,23,25,27/

Sestra Liza imala je to saznanje, tu Ljubav i tu volju. Kolikogod je bila neodredjena i škrta u opisivanju vidjenja unutarnjim vidom, kolikogod je izgledala rastopljena u nježnosti ljubavi za sve i svakoga, izbijala je energija i dinamika u jakom akcentu i patosu glasa, u bljesku pogleda i u gestu i postavi kadgod bi govorila o jedinstvu i jedinjenju, kadgod bi pozivala braću i sestre:

- Budimo svi jedno, neka bude sve jedno, uvijek jedno.

To je i u to je ulagala snagu, tu je bila snaga i volja . Ta snaga i ta volja jedinjenja i nerastavljanja nije nestala njenom smrti tjelesnom, nego se još više oslobadja i ojačava i za to ona niti

nastavak na stranici br.1